

[Hem](#) > ... > [Rättsliga Åtgärder](#) > [Rättshjälp](#) > Latvia

Rättshjälp

 Lettland

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Vilka kostnader uppstår vid en rättegång och vem måste som regel betalar dem?

Enligt civilprocesslagen (*Civilprocesa likums*) omfattar kostnaderna för rättsliga förfaranden följande:

- I) Domstolskostnader.
- II) Kostnader som hör samman med förfarandet.

Domstolskostnader och kostnader som hör samman med förfarandet fastställs i syfte att

- delvis kompensera staten för dess utgifter för att finansiera domstolarnas arbete,
- ersätta utgifterna för den part till vars förmån en dom meddelas,
- uppmuntra gäldenärer att frivilligt uppfylla sina skyldigheter.

Information om var domstolskostnaderna kan betalas kan erhållas vid varje domstols kansli.

En accessorisk talan mot ett beslut om rättegångskostnaderna kan lämnas in av den person som är föremål för beslutet.

I DOMSTOLSKOSTNADER omfattar

- en statlig avgift (*valsts nodeva*),
- en kansliavgift (*kancelejas nodeva*) och
- kostnader i samband med prövningen av målet.

I enlighet med artikel 34 i civilprocesslagen är varje förfarande som inleds i en domstol föremål för en viss statlig avgift, oavsett om det är ett huvudkäromål eller ett genkäromål, en ansökan som inges under pågående mål av tredje part med ett oberoende anspråk i sakfrågan, en ansökan i ett särskilt domstolsförfarande, eller andra ansökningar som avses i denna artikel. Vid ansökningar om skilsmässa ska domaren på sökandens begäran, om sökanden har ett minderårigt barn i beroendeställning, skjuta upp betalningen av den statliga avgiften eller tillåta att den görs i delbetalningar.

Enligt artikel 38 i civilprocesslagen ska en kansliavgift betalas för

- utfärdande av en bestyrkt kopia av ett dokument i ett mål, och för utfärdande av en ny dom eller ett nytt domstolsbeslut,
- utfärdande av ett intyg,
- utfärdande av en kopia av ett skriftligt verkställighetsbeslut,
- intygande av att ett domstolsavgörande har vunnit laga kraft, om avgörandet ska inges till en utländsk myndighet,
- kallelse av vittnen.

I enlighet med artikel 39 i civilprocesslagen omfattar utgifter i samband med förfarandet

- ersättning till vittnen och sakkunniga,
- kostnader i samband med vittnesförhör eller utförande av inspektioner på plats,
- kostnader i samband med sökandet av svaranden,
- kostnader i samband med verkställighet av en dom,
- kostnader i samband med delgivning, utfärdande och översättning av domstolskallelser och andra rättsliga handlingar,
- kostnader för kungörelser i tidningar,
- avgifter för att säkra en fordran.

Befrielse från domstolskostnader:

I artikel 43.1 i civilprocesslagen preciseras vilka personer som är undantagna från att betala domstolskostnader, inbegripet den part som har beviljats statligt finansierad rättshjälp.

I andra fall kan en part i målet ansöka om att domstolen helt eller delvis befriar den från domstolskostnader på grundval av partens ekonomiska situation, under förutsättning att relevanta bevis tillhandahålls.

Domstolen eller domaren bedömer begäran och befriar parten helt eller delvis från att behöva betala domstolskostnader till statskassan, med beaktande av personens ekonomiska situation.

Betalning av domstolskostnader:

Information om konton för betalning av statliga avgifter, kansliavgifter och kostnader för prövningen av målet finns i avsnittet om statliga avgifter och domstolskonton (*Valsts nodevas un tiesu konti*) på webbportalen för de lettiska domstolarna.

Ersättning av domstolskostnader:

- Den part till vars förmån en dom meddelas har rätt att återfå alla sina domstolskostnader från motparten.
- Om en talan har bifallits till viss del ska sökandens domstolskostnader ersättas i förhållande till hur stor del av talan som bifallits, och svarandens kostnader ska ersättas i förhållande till hur stor del av talan som ogillades.
- Om sökanden drar tillbaka en talan ska han eller hon ersätta svarandens domstolskostnader. I detta fall är svaranden inte skyldig att ersätta sökandens domstolskostnader. Om en sökande emellertid drar tillbaka sin talan på grund av att svaranden frivilligt har uppfyllt kraven efter att de framställdes förpliktar domstolen svaranden, på sökandens begäran, att ersätta sökandens domstolskostnader.
- Om sökanden är befriad från skyldigheten att betala domstolskostnader kommer svaranden att förpliktas betala sökandens domstolskostnader till statskassan i förhållande till den del av talan som har tillgodosetts.
- Om talan avslås, lämnas utan ytterligare åtgärd, eller om sökanden drar tillbaka sin talan kommer sökanden att åläggas att betala de domstolskostnader som inte har betalats i förskott till statskassan. Om sökanden inte fullföljer talan på grund av att svaranden frivilligt har uppfyllt kraven efter att talan har väckts kommer svaranden emellertid att åläggas betala domstolskostnaderna till statskassan.
- Om talan har bifallits till viss del, men svaranden är befriad från att betala domstolskostnaderna, ska kostnaderna betalas av sökanden som inte är befriad från att betala domstolskostnader, i förhållande till hur stor del av talan som ogillades.
- Om båda parterna är befriade från att betala domstolskostnader ska kostnaderna bäras av staten.
- Domstolen eller domaren kan skjuta upp betalningen av domstolskostnader eller tillåta delbetalningar, med beaktande av personens ekonomiska situation.

Ersättning av en statlig avgift:

Information om skälen och förfarandet för ersättning av en statlig avgift finns på portalen i avsnittet "Ersättning av avgifter (nodevu atmaksa).

II KOSTNADER SOM HÖR SAMMAN MED FÖRFARANDET omfattar

- advokatarvoden,

- kostnader för resa till domstolsförhandlingar,
- kostnader som rör insamling av bevis,
- kostnader för statligt finansierad rättshjälp (gäller för förfaranden som inleds efter den 1 mars 2016),
- kostnader för tolkhjälp vid domstolsförhandlingen.

Ersättning av kostnader i samband med förfarandet:

- Kostnader i samband med förfarandet ska ersättas med det belopp som föreskrivs i lag.
- Svaranden åläggs att betala de kostnader i samband med förfarandet som sökanden har ådragit sig, om sökandens talan har bifallits helt eller delvis och om sökanden drar tillbaka sin talan på grund av att svaranden frivilligt har uppfyllt kraven efter att talan väcktes.
- Om en talan avvisas kommer domstolen att ålägga sökanden att ersätta svarandens kostnader i samband med förfarandet.
- Om den part som är ansvarig för att betala kostnaderna för statligt finansierad rättshjälp undantas från att betala domstolskostnaderna ska kostnaderna i samband med tillhandahållandet av statligt finansierad rättshjälp bäras av staten.

2 Vad exakt är rättshjälp?

Statligt finansierad rättshjälp är bistånd för att lösa en rättslig angelägenhet i eller utanför domstol i syfte att försvara en persons lagskyddade rättigheter eller intressen som åsidosatts eller är omtvistade, och som ges i de fall, den form och den omfattning som föreskrivs i lagen om statligt finansierad rättshjälp (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*).

Statligt finansierad rättshjälp omfattar juridisk rådgivning, utarbetande av inlagor och företrädande i domstol.

3 Vilka krav måste uppfyllas för att man ska få rättshjälp?

Följande personer kan få statligt finansierad rättshjälp:

1. En person som har status som låginkomsttagare eller behövande person – de relevanta intygen utfärdas av den lokala socialtjänsten.
2. En person som oväntat hamnar i omständigheter och en ekonomisk situation som hindrar honom eller henne från att säkerställa skydd av sina rättigheter (naturkatastrofer, force majeure eller andra omständigheter som ligger utanför personens kontroll) – han eller hon måste lämna in relevant information och bevis.
3. En person som är helt beroende av staten eller en lokal myndighet – relevant information måste lämnas av den statliga eller lokala myndigheten på personens eller domstolsförvaltningens (*Tiesu administrācija*) begäran.

Rättshjälp som till viss del finansieras av staten, där personen står för en del av betalningen, och bistånd från en advokat i vissa typer av civilrättsliga mål (mål som rör ogiltigförklaring av ett beslut från en bolagsstämma, avtalsrättsliga tvister där det yrkade beloppet överstiger 150 000 euro och skydd av affärshemligheter från olagligt förvärv, användning och avslöjande) kan beviljas personer som uppfyller följande kriterier:

1. Deras inkomst överstiger inte den månatliga minimilönen i Lettland.
2. De är berättigade till rättshjälp på grund av sin ekonomiska situation.

Visselblåsare har rätt till statligt finansierad rättshjälp oberoende av sin ekonomiska situation.

Den ekonomiska situationen och inkomstnivån för en person som behöver rättshjälp i en gränsöverskridande tvist och som har sin vanliga vistelseort eller hemvist i en av EU:s medlemsstater ger rätt till rättshjälp för att lösa tvisten i Lettland om personens genomsnittliga månadsinkomst under de senaste tre månaderna på dagen för begäran om rättshjälp inte översteg 50 procent av den månatliga minimilönen i Lettland, på de tillämpliga villkoren i lagen.

4 Beviljas rättshjälp för alla typer av rättegångar?

Statligt finansierad rättshjälp ges för att lösa befogade civilrättsliga tvister i domstol tills den slutgiltiga domen

träder i kraft, med undantag för t.ex. följande:

1. Mål som rör en talan som är direkt kopplad till personens näringsverksamhet eller självständiga yrkesmässiga verksamhet.
2. Mål som rör tull- eller skatterelaterade frågor.
3. Mål som rör en talan om kränkning av ära och värdighet.
4. Mål som rör rättsmedel för ideell skada, med undantag för mål där tillhandahållandet av rättshjälp hänförs till sökande av rättsmedel för ideell skada som har orsakats brottsoffret till följd av ett brott.
5. Tvister som avgörs av en skiljedomstol eller genom alternativa tvistlösningsmekanismer.
6. Mål som rör en talan om lyxbetonade varor eller tjänster.
7. Kostnader för rättshjälp som är oproportionellt höga i förhållande till talans storlek.

5 Finns det särskilda förfaranden för nödsituationer

Personen måste lämna in en ifylld begäran om rättshjälp (ett ansökningsformulär) till domstolsförvaltningen med kopior av dokument som styrker den information som anges i ansökan (dokument som bevisar att personen har rätt till statligt finansierad rättshjälp och dokument som beskriver den civilrättsliga tvistens art och relaterade förfaranden). Dokumenten måste lämnas in till domstolsförvaltningen personligen, per post, eller via e-post till pasts@ta.gov.lv med en elektronisk signatur inklusive tidsstämpel.

Domstolsförvaltningen granskar ansökan och fattar beslut om att bevilja eller avslå begäran om rättshjälp inom 21 dagar efter mottagandet av ansökan, eller inom 14 dagar efter mottagandet av ansökan om ärendet rör barns rättigheter.

Om ytterligare information begärs kommer tidsfristen för beslutet att skjutas upp tills den nödvändiga informationen har tagits emot eller tidsfristen för inlämnandet har löpt ut.

När domstolsförvaltningen fattar beslut om att bevilja rättshjälp utser den en leverantör av rättshjälp som har ett avtal med domstolsförvaltningen om tillhandahållande av rättshjälp.

I beslutet om att tillhandahålla rättshjälp anges leverantören av rättshjälp och tidpunkten för tillhandahållandet av rättshjälp.

Sökanden underrättas skriftligen om beslutet att bevilja eller avslå ansökan om rättshjälp, per post eller e-post till den adress som anges i ansökan. Den sökanden kan även få underrättelsen personligen från domstolsförvaltningen.

Domstolsförvaltningens beslut kan överklagas till justitieministeriet, vars beslut i sin tur kan överklagas till en förvaltningsdomstol.

I fall som rör tillhandahållande av delvis statligt finansierad rättshjälp (dvs. bistånd från advokat i vissa typer av civilrättsliga förfaranden) ska domstolsförvaltningen fatta beslut inom en månad efter mottagandet av ansökan om rättshjälp och i beslutet ange rättshjälpens omfattning och tidsfristen för betalningen av rättshjälp. Vid mottagandet av betalningen kommer ett uppdrag om tillhandahållande av statligt finansierad rättshjälp att upprättas för leverantören av rättshjälp inom sju dagar. Om ingen betalning har erhållits för tillhandahållandet av rättshjälp beslutar domstolsförvaltningen att rättshjälp ska upphöra.

Om en person som har sin vanliga vistelseort eller hemvist i en EU-medlemsstat behöver rättshjälp i en gränsöverskridande tvist och den gränsöverskridande tvisten avgörs i Lettland, tar domstolsförvaltningen emot en relevant ansökan i den gränsöverskridande tvisten som skickas via en behörig myndighet i den andra EU-medlemsstaten eller av personen själv och behandlar den i enlighet med det förfarande som fastställs i lagen om statligt finansierad rättshjälp. Om en gränsöverskridande tvist avgörs utanför Lettland ska den person som har sin vanliga vistelseort eller hemvist i en EU-medlemsstat lämna in en relevant ansökan till domstolsförvaltningen (ansökningsformuläret finns på https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/online-forms/legal-aid-forms_sv). I sådana fall kommer domstolsförvaltningen att skicka ett ifyllt formulär för översändande av rättshjälpsansökan och de relevanta dokumenten till den behöriga myndigheten i den berörda EU-medlemsstaten inom sju dagar efter mottagandet av alla översättningar.

6 Var finns ansökningsformulären för rättshjälp?

Ansökningsformuläret för statligt finansierad rättshjälp finns tillgänglig

1. på domstolsförvaltningens webbplats <https://www.jpa.gov.lv/> i avdelningen "Tjänster" (*Pakalpojumi*) (<http://jpa.gov.lv/valsts-nodrosinatas-juridiskas-palidzibas-veidlapas>),
2. på domstolsförvaltningens kontor på Antonijas ielā 6, Riga,
3. på det lokala myndighetskontoret i den stad eller kommun i Lettland där personen har sin hemvist eller är folkbokförd.

Formuläret för ansökan om rättshjälp i en annan EU-medlemsstat (i en gränsöverskridande tvist) finns på den europeiska e-juridikportalen i avdelningen "Webbformulär".

7 Vilka handlingar ska bifogas en ansökan om rättshjälp?

Följande dokument måste bifogas ansökningsformuläret för statligt finansierad rättshjälp:

1. En kopia av dokumentet som bevisar att personen har rätt till rättshjälp, t.ex. ett intyg som visar att personen har status som behövande person eller låginkomsttagare (eller ett annat dokument som bevisar att personen har rätt till statligt finansierad rättshjälp).
2. Kopior av dokument som beskriver tvistens art, förfarandet i målet osv. (t.ex. ett avtal, en domstolskallelse, ett beslut från familjedomstolen).

Information om villkoren och förfarandena för att få statligt finansierad rättshjälp i andra kategorier av mål finns på <https://jpa.gov.lv/> (domstolsförvaltningens webbplats, på lettiska) och <https://www.jpa.gov.lv/en> (domstolsförvaltningens webbplats, på engelska).

8 Var ska ansökan om rättshjälp lämnas in?

Domstolsförvaltningens adress: Antonijas ielā 6, Riga, LV-1010.

E-post: pasts@ta.gov.lv

Kostnadsfri informationslinje: +371 80001801 (för information om domstolsförvaltningens tjänster och hur formulärens ska fyllas i).

9 Hur tar man reda på om man har rätt till rättshjälp?

Personer med status som behövande eller låginkomsttagare, personer som är helt beroende av staten eller de lokala myndigheterna, eller personer som oväntat har hamnat i sådana omständigheter och en sådan ekonomisk situation som förhindrar dem från att säkerställa skydd av sina rättigheter har rätt till statligt finansierad rättshjälp.

Statligt finansierad rättshjälp tillhandahålls i civilrättsliga mål i och utanför domstol (inbegripet gränsöverskridande tvister), vid överklaganden i förvaltningsrättsliga ärenden som rör beviljande av asyl, eller vid överklagan av beslut som hänför sig till omtvistade beslut om avlägsnande eller om tvångsutvisning.

10 Vad bör jag göra om jag har rätt till rättshjälp?

Personen måste lämna in en ifylld begäran om rättshjälp (ett ansökningsformulär) till domstolsförvaltningen med kopior av dokument som styrker den information som anges i ansökan (dokument som bevisar att personen har rätt till statligt finansierad rättshjälp och dokument som beskriver den civilrättsliga tvistens art och relaterade förfaranden). Dokumenten måste lämnas in till domstolsförvaltningen personligen, per post, eller via e-post till pasts@ta.gov.lv med en elektronisk signatur inklusive tidsstämpel.

För att statligt finansierad rättshjälp ska beviljas måste följande dokument lämnas in till domstolsförvaltningen:

1. Ett ifyllt [ansökningsformulär](#) för statligt finansierad rättshjälp med en kopia av det dokument som styrker

- rätten till rättshjälp, t.ex. ett intyg som visar status som behövande person eller låginkomsttagare.
2. Kopior av dokument som beskriver tvistens art, förfaranden i målet osv.

11 Vem väljer advokat om man har rätt till rättshjälp?

Domstolsförvaltningen ingår avtal med leverantörer av rättshjälp för tillhandahållande av rättshjälp. När domstolsförvaltningen fattar beslut om att bevilja rättshjälp utser den en leverantör av rättshjälp i det aktuella målet.

12 Täcker rättshjälpen alla rättegångskostnader?

Personen måste betala kostnaderna för förfarandet själv, utom i undantagsfall.

13 Vem står för övriga kostnader, om man bara har rätt till begränsad rättshjälp?

Kostnader som inte omfattas av rättshjälp måste betalas av personen.

14 Omfattar rättshjälpen även överklaganden?

Domstolsförvaltningen tillhandahåller statligt garanterad rättshjälp i följande fall:

- 1) I förfaranden vid författningsdomstolen ges rättshjälp till personer vid klagomål om författningsvidrighet där författningsdomstolen har fattat beslut om att inte inleda ett förfarande enbart på grund av att det saknas rättsliga grunder eller att de uppenbart är otillräckliga för att styrka ansökan.
- 2) I civilrättsliga mål (utom om målet gäller tull- eller skatterelaterade ärenden eller kränkning av ära och värdighet, om det är knutet till personens näringsverksamhet eller självständiga yrkesverksamhet osv.).
- 3) I följande förvaltningsrättsliga mål:
  - Överklagan av ärenden om beviljande av asyl.
  - Överklagan av beslut som hänför sig till bestridda beslut om avlägsnande eller om tvångsutvisning.
  - Överklagan av ett beslut från en familjedomstol som rör skydd av ett barns rättigheter och legitima intressen.
  - Förvaltningsrättsliga mål där domstolen (domaren) har fattat beslut om att bevilja statligt finansierad rättshjälp med hänsyn till ärendets komplexitet och den fysiska personens ekonomiska omständigheter.

Delvis statligt finansierad rättshjälp kan tillhandahållas för bistånd från en advokat i vissa typer av civilrättsliga mål, nämligen följande:

- Mål för att ogiltigförklara ett beslut från en bolagsstämma med deltagare eller aktieägare från ett kapitalbolag.
- Mål som rör avtalsrättsliga tvister där det yrkade beloppet överstiger 150 000 euro.
- Mål som rör skydd av affärshemligheter från olagliga förvärv, användning och utlämnande.

15 Kan rättshjälpen dras in innan rättegången avslutas (eller till och med återkallas efter rättegångens slut)?

Om personen inte behöver den rättshjälp som beviljas kan denne återkalla sin ansökan om rättshjälp innan förfarandet har avslutats genom att meddela domstolsförvaltningen.

16 Går det att överklaga ett avslag av en rättshjälpsansökan?

Ett beslut av domstolsförvaltningen om att bevilja eller avslå en begäran om rättshjälp kan bestridas och överklagas i enlighet med det förfarande som föreskrivs i [förvaltningslagen](#) (*Administrativā procesa likums*).

17 Medför ansökan om rättshjälp att preskriptionstiden avbryts?

En ansökan om rättshjälp medför inte att preskriptionsfristen tillfälligt slutar löpa.

■ Senaste uppdatering: 26/08/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.